

การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในเขตอำเภอสนามชัยเขต
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2

The Development of Schools in Sanam Chai Khet Distristict into Learning
Organizations Under the Chachoengsao Primary Educational
Service Area Office 2

¹รัศมี มีเดช และ ²นิวัตต์ น้อยมณี

¹Russamee Meedej and ²Niwat Noymanee

¹นักศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ

²อาจารย์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ

¹Student in Educational Administration Program, Graduate School, Bangkok Suvarnabhumi University

²Lecturer in Educational Administration Program, Graduate School, Bangkok Suvarnabhumi University

¹Corresponding Author. E-mail: Russameemeedej22@gmail.com

Received December 16,2025; Revised January 23, 2026; Accepted April 23,2026

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในเขตอำเภอสนามชัยเขต สังกัด สพป. จะเชิงเทรา เขต 2 และ 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในเขตอำเภอสนามชัยเขต จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง คือ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ปีการศึกษา 2567 จำนวน 242 คน ที่ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลการวิจัย พบว่า 1. การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในเขตอำเภอสนามชัยเขต โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในเขตอำเภอสนามชัยเขต ดังนี้ 2.1 จำแนกตามเพศ โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 2.2 จำแนกตามวุฒิการศึกษาโดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 2.3 จำแนกตามประสบการณ์การทำงานโดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 2.4 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ : องค์กรแห่งการเรียนรู้; โรงเรียนในเขตอำเภอสนามชัยเขต; ความคิดเห็นของครู

Abstract

The objectives of this research were: (1) to study the level of learning organization development of schools in Sanam Chai Khet District under the Chachoengsao Primary Educational Service Area Office 2, and (2) to compare the opinions of teachers and educational personnel regarding the learning organization development of schools in Sanam Chai Khet District, classified by gender, educational qualification, work experience, and school size. The sample consisted of 242 teachers and educational personnel from schools in Sanam Chai Khet District in the academic year 2024, selected through stratified random sampling. The research employed a five-point rating scale questionnaire. Statistical methods used for data analysis included frequency and percentage, mean and standard deviation, t-tests, and one-way analysis of variance. The research findings revealed that the overall level of learning organization development in schools in Sanam Chai Khet District, was high. The comparison of the opinions of teachers and educational personnel regarding learning organization development showed that: 2.1 Classified by gender, the overall opinions did not differ significantly. 2.2 Classified by educational qualification, the overall opinions did not differ significantly. 2.3 Classified by work experience, the overall opinions did not differ significantly. 2.4 Classified by school size, the overall opinions did not differ significantly.

Keywords: Learning Organization; Schools Located in Sanam Chai Khet District; Teacher's remark

บทนำ

โลกในยุคศตวรรษที่ 21 เป็นยุคที่เทคโนโลยีต่าง ๆ เข้ามามีบทบาทในชีวิตของมนุษย์ อย่างมากมาย ความเจริญด้านเทคโนโลยีก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว และต่อเนื่อง ทุกองค์กรต้องมีการปรับตัวเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงเหล่านั้นเพื่อนำพาให้องค์กร ก้าวไปข้างหน้าได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน โลกยุคศตวรรษที่ 21 ที่มีการเปลี่ยนแปลง อันเกิดมาจากการความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีนั้น องค์กรทุกองค์กรจำเป็นต้องมีบุคลากร ที่มีความพร้อมสำหรับการเรียนรู้ และเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ ในการพัฒนาตนเอง เพื่อการสร้างองค์กรที่มีคุณภาพ โดยต้องเป็นบุคคลที่มีทักษะสำคัญที่เป็นทักษะของบุคคล ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งทักษะดังกล่าว ถือว่าเป็นทักษะจำเป็นของการเรียนรู้ ดังนั้นองค์กรทุกองค์กร ต้องปรับตนเองให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ซึ่งเป็นแนวคิดสำคัญในการพัฒนาองค์กรแห่งศตวรรษที่ 21 โดยเน้นการพัฒนาการเรียนรู้ของการเป็นผู้นำในองค์กร และการเรียนรู้ร่วมกันของคนในองค์กร (กานต์สุตา มาพะศิริานนท์, 2559)

องค์กรที่เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ดังกล่าวนี้ จะเป็นองค์กรที่ทำให้ผู้บริหารและ บุคลากรมีการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรม โดยเชื่อมโยงรูปแบบการทำงานเป็นทีมเพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้และความเข้าใจรองรับการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งเปิดโอกาสให้ทีมงานมีส่วนร่วมและได้รับอำนาจในการตัดสินใจ อันเป็นการส่งเสริมบรรยากาศแห่งความคิดริเริ่ม และการสร้าง

นวัตกรรม ซึ่งจะนำไปสู่องค์กรที่เข้มแข็งและพร้อมเผชิญการแข่งขันได้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งในส่วน
ขององค์กรที่เป็นสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐานได้รับ
นโยบายที่กำหนดโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่กำหนดให้สถานศึกษาต่าง ๆ
ได้พัฒนาตนเองให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลง โดยมีเป้าหมายเพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ
นักเรียนให้สูงขึ้น เนื่องจากผลการตรวจสอบ ติดตามของ สมศ. ที่ผ่านมาพบว่า สถานศึกษา 7,072
แห่งทั่วประเทศ ร้อยละ 30.09 ที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน ส่วนที่เหลือ ร้อยละ 69.91 ไม่ได้รับการ
รองรับมาตรฐานจากผลการประเมินดังกล่าว สมศ. ได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปพัฒนาคุณภาพ
การศึกษาไว้โดยมีข้อหนึ่งกล่าวว่า “ควรส่งเสริมและมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนมีความรู้และ
ทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง มีวิสัยทัศน์ มีทักษะ ในการแสวงหา
ความรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง” จะเห็นได้ว่า การแก้ไขปัญหาคุณภาพการศึกษาได้อย่างมี
ประสิทธิภาพจำเป็นต้องพัฒนาสถานศึกษา ให้เป็นองค์กร แห่งการเรียนรู้ ทั้งนี้เพราะองค์กรแห่งการ
เรียนรู้มุ่งเน้นการแสวงหาความรู้ การแบ่งปันความรู้ รวมถึงพัฒนาประสิทธิภาพของการเรียนรู้อย่างมี
ประสิทธิภาพ อาศัยเทคโนโลยีที่เหมาะสม เมื่อสถานศึกษา เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้แล้วย่อมส่งผล
ให้ครูสามารถแสวงหาความรู้ ใช้ความรู้ รวมทั้งส่งผ่านความรู้ไปสู่ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและ
เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนตามมา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2565)

การนำแนวคิดองค์กรแห่งการเรียนรู้มาปรับใช้กับองค์กรสถานศึกษาได้นั้น บุคลากร ในองค์กร
ต้องร่วมแรงร่วมใจปฏิบัติ และดำรงภารกิจต่างๆขององค์กร เพื่อให้องค์กรนั้นสามารถพัฒนาไปสู่การ
เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ให้ได้ โดยต้องปฏิบัติตามหลักการสำคัญ คือ การมุ่งสู่ความเป็นเลิศ การมี
รูปแบบวิธีคิดและมุมมองที่เปิดกว้าง การสร้างและสานวิสัยทัศน์ การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม และการมี
ความคิดและความเข้าใจเชิงระบบ การที่จะสามารถปฏิบัติตามหลักการดังกล่าวนี้ได้ นั้นภายในองค์กร
ต้องมีการเกื้อกูลและพึ่งพาอาศัยกัน อาศัยพลังของการเรียนรู้เป็นกลุ่ม พลังของการมองสิ่งต่าง ๆ ใน
ภาพรวม มองความเชื่อมโยง มองความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นระบบ มองอนาคตมองเชิง
บวก มองเห็นภาพความเป็นจริง มองแบบไม่ยึดติด ลดอัตตา มองประโยชน์หรือความมุ่งมั่นเพื่อ
ส่วนรวม และอาศัยพลังของการเรียนรู้ร่วมกัน การเปลี่ยนแปลงสภาพสิ่งที่ดีเสมือนเป็นจุดอ่อน หรือ
ปัญหาให้กลายเป็นจุดแข็ง เป็นโอกาสหรือพลังในการดำเนินการขององค์กรให้ก้าวไปในโลกที่
เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว (สกล บุญสิน, 2565)

สพป.ฉะเชิงเทรา เขต 2 มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาสถานศึกษาในสังกัดให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้สถานศึกษาในสังกัด มีการพัฒนาตนเองให้มีศักยภาพสูงสุดในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลสูงสุดอย่างแท้จริง โดยมุ่งพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีวิสัยทัศน์ในการบริหารที่กว้างไกล สรรหากลยุทธ์การแข่งขั้นทางการตลาดใหม่ ๆ มีแนวทางในการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนมีอุปกรณ์และเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูได้นำไปเป็นเครื่องมือ ในการพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมพัฒนาให้ครูผู้สอนได้มีความสามารถ ในการวางแผนการออกแบบการเรียนรู้และการใช้นวัตกรรมหรือเทคโนโลยีแห่งศตวรรษที่ 21 มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม ซึ่งทาง สพป.ฉะเชิงเทรา เขต 2 ได้ส่งเสริมและพัฒนาสถานศึกษาในสังกัดให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้มาอย่างต่อเนื่องเช่นกัน (สพป.ฉะเชิงเทรา เขต 2, 2566)

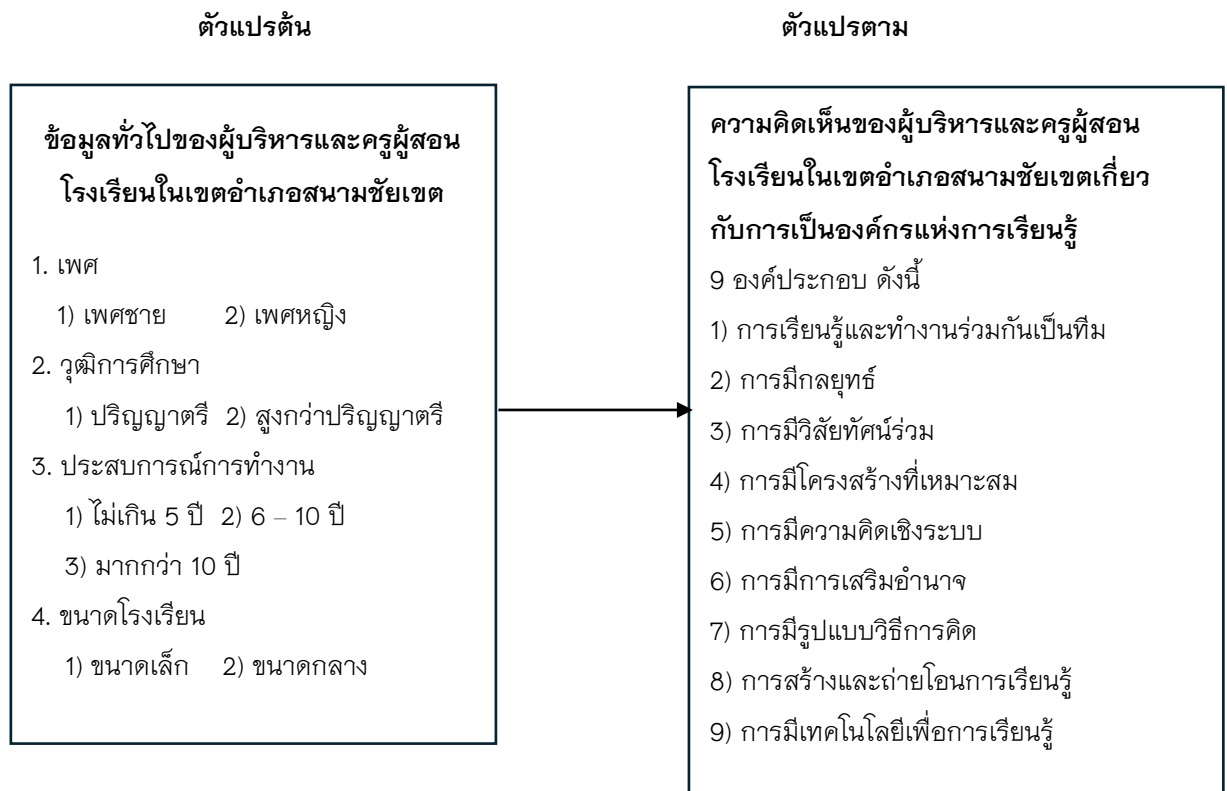
จากความสำคัญของปัญหาดังกล่าว จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่อง การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในเขตอำเภอสนามชัยเขต สังกัด สพป.ฉะเชิงเทรา เขต 2 เพื่อพัฒนาการดำเนินงานนำไปสู่การพัฒนาการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาดังกล่าวให้มีการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในเขตอำเภอสนามชัยเขต สังกัด สพป.ฉะเชิงเทรา เขต 2 ในปัจจุบันและอนาคตอย่างแท้จริงต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในเขตอำเภอสนามชัยเขต สังกัด สพป. ฉะเชิงเทรา เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในเขตอำเภอสนามชัยเขต สังกัด สพป. ฉะเชิงเทรา เขต 2 จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของโรงเรียน

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed-Methods) ผู้ศึกษากำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยตามวัตถุประสงค์หลักของงานวิจัย มุ่งศึกษาระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในเขตอำเภอสนามชัยเขต สังกัด สพป.ฉะเชิงเทรา เขต 2 โดยมีประเด็นที่ศึกษาและผลลัพธ์ที่ได้จากการศึกษาดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนในเขตอำเภอสนามชัยเขต
สังกัด สพป.ฉะเชิงเทรา เขต 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 654 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนในเขตอำเภอสนามชัยเขต
สังกัด สพป.ฉะเชิงเทรา เขต 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 242 คน ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างตาม
ตารางของ เครซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970; ธีรกาญจน์ สุวรรณธรา 2567) จากนั้น
ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified sampling) ตามขนาดของโรงเรียน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาในครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ศึกษาความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา
เขตอำเภอสนามชัยเขต สังกัด สพป.ฉะเชิงเทรา เขต 2 จำแนกได้ 9 ประการ ดังนี้

- 1) การเรียนรู้และทำงานร่วมกันเป็นทีม
- 2) การมีกลยุทธ์
- 3) การมีวิสัยทัศน์ร่วม
- 4) การมีโครงสร้างที่เหมาะสม

- 5) การมีความคิดเชิงระบบ
- 6) การมีการเสริมอำนาจ
- 7) การมีรูปแบบวิธีการคิด
- 8) การสร้างและถ่ายโอนการเรียนรู้
- 9) การมีเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้

ขอบเขตด้านตัวแปร

1) ตัวแปรต้น

- (1) เพศ จำแนกเป็น 2 กลุ่ม คือ เพศชาย และเพศหญิง
- (2) วุฒิกการศึกษา จำแนกเป็น 2 กลุ่ม คือ ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี
- (3) ประสบการณ์การทำงาน จำแนกเป็น 3 กลุ่ม คือ 1) ไม่เกิน 5 ปี 2) 6-10 ปี

3) มากกว่า 10 ปี

(4) ขนาดของโรงเรียน จำแนกเป็น 2 ขนาด คือ โรงเรียนขนาดเล็กจำนวนตั้งแต่ 119 คนลงมา และโรงเรียนขนาดกลางจำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 120- 719 คน

2) ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนโรงเรียนในเขตอำเภอ สนามชัยเขต เกี่ยวกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ 9 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การเรียนรู้และทำงานร่วมกันเป็นทีม 2) การมีกลยุทธ์ 3) การมีวิสัยทัศน์ร่วม 4) การมีโครงสร้างที่เหมาะสม 5) การมีความคิดเชิงระบบ 6) การมีการเสริมอำนาจ 7) การมีรูปแบบวิธีการคิด 8) การสร้างและถ่ายโอนการเรียนรู้ และ 9) การมีเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (Research Instruments)

แบบสอบถามที่มีข้อมูลเกี่ยวกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในเขตอำเภอ สนามชัยเขต สังกัด สพป.ฉะเชิงเทรา เขต 2 แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบเลือกตอบ ได้แก่ เพศ วุฒิกการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของโรงเรียน ที่ตรงกับสภาพที่แท้จริงของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน ในเขตอำเภอสนามชัยเขต สังกัด สพป.ฉะเชิงเทรา เขต 2 โดยผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด เกี่ยวกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ 9 องค์ประกอบ ได้แก่

1) การเรียนรู้และทำงานร่วมกันเป็นทีม 2) การมีกลยุทธ์ 3) การมีวิสัยทัศน์ร่วม 4) การมีโครงสร้างที่เหมาะสม 5) การมีความคิดเชิงระบบ 6) การมีการเสริมอำนาจ 7) การมีรูปแบบวิธีการคิด 8) การสร้างและถ่ายโอนการเรียนรู้ 9) การมีเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ขอนหนังสือราชการจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิเพื่อขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการ สพป.ฉะเชิงเทรา เขต 2 ในการขออนุญาตให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนในเขตอำเภอสนามชัยเขตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม

2) ขอนหนังสือจาก สพป.ฉะเชิงเทรา เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในเขตอำเภอสนามชัยเขต ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3) ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 242 ฉบับ

4) นำแบบสอบถามมาทำการตรวจสอบความถูกต้อง

การวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analysis)

1) วิเคราะห์ข้อมูลสถณภาพ ผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

2) วิเคราะห์ความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในเขตอำเภอสนามชัยเขต โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วแปลความหมาย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และ บุญส่ง นิลแก้ว, 2559)

3) วิเคราะห์เปรียบเทียบความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในเขตอำเภอสนามชัยเขต ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และ บุญส่ง นิลแก้ว, 2559)

(4) การวิเคราะห์ค่าที (t-test) ในกรณีการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 2 กลุ่ม ได้แก่ เพศ จำนวน 2 กลุ่ม คือ เพศชาย และเพศหญิง และ วุฒิการศึกษา จำนวน 2 กลุ่ม คือ ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี

(5) การวิเคราะห์ค่าทีความแปรปรวนทางเดียว โดยการหาค่าเอฟ ในกรณีการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 3 กลุ่ม ได้แก่ ประสบการณ์การทำงาน จำนวน 3 กลุ่ม คือ 1) ไม่เกิน 5 ปี 2) 6-10 ปีและ 3) มากกว่า 10 ปี และ ขนาดของโรงเรียน จำนวน 2 ขนาด คือ โรงเรียนขนาดเล็ก (นักเรียนตั้งแต่ 119 คน) โรงเรียนขนาดกลาง (นักเรียน 120-719 คน)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics)

(1) ค่าร้อยละ (Percentage)

(2) ค่าเฉลี่ย (Mean)

(3) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation: SD)

2. สถิติใช้ตรวจสอบสมมติฐาน

(1) การหาค่าที (Independent t-test)

(2) การหาค่าความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) ด้วยการคำนวณหา ค่าเอฟ (F-test)

ผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในเขตอำเภอสนามชัยเขต สังกัดสพป.ฉะเชิงเทรา เขต 2 ผู้วิจัยสรุปผลวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1.วิเคราะห์การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในเขตอำเภอสนามชัยเขต

สพป.ฉะเชิงเทรา เขต 2

พบว่า อยู่ในระดับมาก 8 ด้าน และปานกลาง 1 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยอันดับแรก ได้แก่ ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วม รองลงมาได้แก่ ด้านการมีรูปแบบการคิด ด้านการมีกลยุทธ์ ด้านการเรียนรู้ ด้านการทำงานร่วมกันเป็นทีม ด้านการมีความคิดเชิงระบบ ด้านการมีการเสริมอำนาจและด้านการมีเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ และลำดับสุดท้ายได้แก่ ด้านการมีโครงสร้างที่เหมาะสม และด้านที่มีค่าเฉลี่ยระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการสร้างและถ่ายโอนการเรียนรู้

1) ด้านการเรียนรู้และทำงานร่วมกันเป็นทีม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 4 ข้อ ปานกลาง 1 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยอันดับแรก ได้แก่ข้อ ที่ 4 บุคลากรในโรงเรียนมีการเรียนรู้และทำงานร่วมกันเป็นทีมอย่างสม่ำเสมอ รองลงมาได้แก่ ข้อที่ 1 บุคลากรในโรงเรียนมีโอกาสแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์จากการปฏิบัติงาน และอันดับสุดท้าย ได้แก่ ข้อที่ 5 บุคลากรในโรงเรียนมีการพัฒนาศักยภาพของตนเองเพื่อสร้างสรรค์การเรียนรู้ และทำงานร่วมกันเป็นทีมอยู่เสมอ และข้อ ที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ระดับปานกลาง ได้แก่ ข้อที่ 2 บุคลากรในโรงเรียนมีโอกาสแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์จากการปฏิบัติงาน

2) ด้านการมีกลยุทธ์โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก ทุกข้อ โดยข้อ ที่มีค่าเฉลี่ยอันดับแรกได้แก่ ข้อที่ 3 ผู้บริหารมีการตรวจสอบวิเคราะห์และประเมินแผนกลยุทธ์ก่อนนำไปสู่การปฏิบัติรองลงมา ได้แก่ ข้อที่ 4 โรงเรียนมีการจัดทำโครงการหรือแผนงาน เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างสอดคล้องกับกลยุทธ์ที่กำหนดขึ้นและอันดับสุดท้ายได้แก่ ข้อที่ 2 โรงเรียนได้กำหนดคณะทำงานที่เชี่ยวชาญในการจัดทำแผนกลยุทธ์

3) ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วมโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยอันดับแรกได้แก่ ข้อที่ 3 บุคลากรในโรงเรียนมีความรัก และผูกพันกับวิสัยทัศน์ในการปฏิบัติงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน รองลงมาได้แก่ ข้อที่ 2 โรงเรียนมีการพัฒนาการเรียนรู้ใหม่ ๆ ของสมาชิกเพื่อให้เกิดการรับรู้และมีแนวคิดร่วมกันทั้งโรงเรียน และอันดับสุดท้ายได้แก่ ข้อที่ 5 บุคลากรในโรงเรียนมีความรู้สึกในการเป็นเจ้าของร่วมกันมีความผูกพันกับการพัฒนาเพื่อความก้าวหน้าของโรงเรียน

4) ด้านการมีโครงสร้างที่เหมาะสม โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 3 ข้อ ปานกลาง 2 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยอันดับแรกได้แก่ ข้อที่ 1 โรงเรียนจัดโครงสร้างของงานโดยคำนึงถึงหลักการใช้บุคลากรได้ตรงกับความรู้ความสามารถ รองลงมาได้แก่ ข้อที่ 2 โรงเรียนจัดโครงสร้างที่ส่งเสริมและเอื้อต่อการเข้าร่วมในการปฏิบัติงานจากผู้เกี่ยวข้อง อันดับสุดท้ายได้แก่ ข้อที่ 3 โรงเรียนมีการจัดโครงสร้างที่สนับสนุนให้เกิดการทำงานเป็นทีม และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ระดับปานกลาง ได้แก่ ข้อที่ 4 โรงเรียนมีการจัดโครงสร้างการบริหารงานที่ลดขั้นตอนการปฏิบัติงานให้มีความสะดวกและคล่องตัว และ ข้อที่ 5 โรงเรียนมีการจัดโครงสร้างการมอบหมายงานและความรับผิดชอบให้ฝ่ายต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

5) ด้านการมีความคิดเชิงระบบ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 4 ข้อ ระดับปานกลาง 1 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยอันดับแรก ได้แก่ ข้อที่ 1 บุคลากรในโรงเรียนมีการใช้กระบวนการคิดที่มีความเชื่อมโยงกันต่อกันอย่างเหมาะสม รองลงมาได้แก่ ข้อที่ 2 บุคลากรในโรงเรียนของท่านใช้เหตุผลที่เหมาะสมในการเสนอความคิด อันดับสุดท้ายได้แก่ ข้อที่ 5 ผู้บริหารโรงเรียนให้การส่งเสริมการพัฒนาการคิดเชิงระบบของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ข้อที่ 3 บุคลากรในโรงเรียนของท่านมีการคิดแก้ปัญหาอย่างเป็นลำดับขั้นตอน

6) ด้านการมีการเสริมอำนาจ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยอันดับแรก ได้แก่ ข้อที่ 3 ผู้บริหารให้อิสระแก่บุคลากรอย่างเต็มที่ในการเลือกวิธีแก้ปัญหาในการทำงานด้วยตนเอง รองลงมา ได้แก่ ข้อที่ 5 ผู้บริหารให้บุคลากรทุกคนมีบทบาทในการควบคุม กิจกรรมหรือสิ่งต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในการทำงานอย่างเหมาะสม และอันดับสุดท้ายได้แก่ ข้อที่ 2 ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรตัดสินใจเลือกวิธีการในการทำงานในหน้าที่ความรับผิดชอบได้ด้วยตัวเอง

7) ด้านการมีรูปแบบการคิดโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยอันดับแรกได้แก่ ข้อที่ 3 บุคลากรมีการคิดหลากหลายรูปแบบเพื่อวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ รองลงมาได้แก่ ข้อที่ 1 บุคลากรในโรงเรียนมีการพัฒนาระบบการคิดอย่างต่อเนื่อง และอันดับสุดท้าย ได้แก่ข้อที่ 2 บุคลากรในโรงเรียนมีการคิดอย่างเป็นระบบ ที่มุ่งพัฒนาโดยรวม ไม่แยกพัฒนาเป็นส่วนใดส่วนหนึ่ง

8) ด้านการเสริมสร้างและถ่ายโอนการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 3 ข้อ มาก 1 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ย อันดับแรก ได้แก่ข้อที่ 1 โรงเรียนของท่านมีการพัฒนาความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างเหมาะสม รองลงมาได้แก่ ข้อที่ 2 ผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนให้บุคลากรมีการเผยแพร่ความรู้สู่สาธารณชนอย่างต่อเนื่อง และข้อ ที่มีค่าเฉลี่ยระดับ ปานกลาง อันดับแรกได้แก่ ข้อที่ 5 ผู้บริหารโรงเรียนของท่านกระตุ้นให้บุคลากรในโรงเรียนได้ตระหนักในความสำคัญของการสร้างและถ่ายโอนความรู้ให้แก่บุคลากรด้วยกัน รองลงมาได้แก่ ข้อที่ 3 โรงเรียนของท่านจัดให้มีกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ (PLC) ระหว่างครูด้วยกันอย่างต่อเนื่อง และอันดับสุดท้ายได้แก่ ข้อที่ 4 บุคลากรในโรงเรียนของท่านมีการนำความรู้เดิมมาเชื่อมโยงกับความรู้ใหม่เพื่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ

9) ด้านการมีเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก 4 ข้อ ปานกลาง 1 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับแรก ได้แก่ ข้อที่ 3 ผู้บริหารโรงเรียนมีการส่งเสริมให้บุคลากรได้ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการปฏิบัติภารกิจในหน้าที่อย่างต่อเนื่อง รองลงมา ได้แก่ ข้อที่ 5 ผู้บริหารมีการนิเทศกำกับติดตามและประเมินผลการใช้เทคโนโลยีของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง และอันดับสุดท้ายได้แก่ ข้อที่ 2 บุคลากรในโรงเรียนของท่านใช้เทคโนโลยีเพื่อการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม และข้อที่มีค่าเฉลี่ยระดับปานกลางได้แก่ ข้อที่ 1 โรงเรียนของท่านจัดหาเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อนำมาใช้ในการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างเพียงพอ

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในเขตอำเภอสนามชัยเขต สังกัด สพป.ฉะเชิงเทรา เขต 2
จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงานและขนาดของโรงเรียน

1) การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในเขตอำเภอสนามชัยเขต สังกัด สพป.ฉะเชิงเทรา เขต 2 ของครูและบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามเพศแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2) การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในเขตอำเภอสนามชัยเขต สังกัด สพป. ฉะเชิงเทรา เขต 2 ของครูและบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3) การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในเขตอำเภอสนามชัยเขต สังกัด สพป. ฉะเชิงเทรา เขต 2 ของครูและบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นในด้านการเรียนรู้และทำงานร่วมกันเป็นทีม ด้านการมีความคิดเชิงระบบ และด้านการสร้างและถ่ายโอนการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4) การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในเขตอำเภอสนามชัยเขต สังกัด สพป. ฉะเชิงเทรา เขต 2 ของครูและบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากผลการศึกษาพบว่า การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในเขตอำเภอสนามชัยเขต สังกัด สพป.ฉะเชิงเทรา เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่าปัจจุบันโลกกำลังอยู่ในช่วงยุคศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นยุคแห่งข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีทุกหน่วยงานต่างให้ความสำคัญกับการเรียนรู้และพัฒนาตนเองของบุคลากรเพื่อให้สามารถปรับตัวและมีศักยภาพมากพอที่จะปฏิบัติงานในองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของ การ์วิน (Garvin,1993) ที่กล่าวว่าองค์กรแห่ง การเรียนรู้ คือองค์กรที่มีทักษะในการสร้าง ใช้ และถ่ายโอนความรู้ ตลอดจนปรับปรุงรูปแบบพฤติกรรมเพื่อสร้าง ความรู้ใหม่ และสอดคล้องกับแนวคิดของ เซ็งเก้ (Senge,1990) ที่กล่าวว่าองค์กรแห่งการเรียนรู้ คือองค์กรที่สมาชิกได้ใช้ศักยภาพ ได้อย่างเสรี งานวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของฐิติ เรืองฤทธิ์ (2560) ที่ได้ศึกษาความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดจันทบุรีผลการวิจัยพบว่า ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาจังหวัดจันทบุรี สังกัด สพม. เขต 17 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. เปรียบเทียบการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในเขตอำเภอสนามชัยเขต สังกัด สพป.ฉะเชิงเทรา เขต 2 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนจำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของโรงเรียน พบว่า การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในเขตอำเภอสนามชัยเขต สังกัด สพป.ฉะเชิงเทรา เขต 2 ตามความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน แตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจาก ปัจจุบันนี้ผู้บริหารโรงเรียนในเขตอำเภอสนามชัยเขต สังกัด สพป. ฉะเชิงเทรา เขต 2 ได้มีการให้โอกาสและส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรของโรงเรียน ได้แก่ ข้าราชการครู พนักงานราชการ ครูอัตราจ้าง และบุคลากรสายสนับสนุนการเรียนการสอนได้มีการพัฒนาความรู้

และทักษะในการปฏิบัติงานในหน้าที่ของตนเองอย่างทั่วถึงและเสมอภาคกัน โดยไม่มีการแบ่งแยก หรือกีดกันการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรที่มีเพศต่างกันทาง สพป.ฉะเชิงเทรา เขต 2 ให้ความสำคัญกับความเสมอภาคของบุคลากรในการปฏิบัติงานและพัฒนาตนเองตามภารกิจ และหน้าที่ไม่ยึดถือเอาความแตกต่างทางเพศมาเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาเพื่อให้การสนับสนุน การพัฒนาและใช้ศักยภาพที่มีอยู่ในการปฏิบัติภาระหน้าที่และประการสำคัญคือการสนับสนุน การปฏิบัติงานร่วมกันของครูที่มีเพศและวัยต่างกันอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมทางวิชาการและสภาพแวดล้อมทั่วไปของสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ ลูติ เรื่องฤทธิ์ (2563) ได้ศึกษาความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษามัธยมศึกษาผลการวิจัยพบว่าความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้สถานศึกษาจำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ทางสถิติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วีรภัทร รักชนบท (2564) ได้ศึกษาองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ผลการวิจัยพบว่า จำแนกตามเพศ โดยรวมไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1) ด้านการเสริมสร้างและถ่ายโอนการเรียนรู้ พบว่า บุคลากรในโรงเรียนมีการนำความรู้เดิมมาเชื่อมโยงกับความรู้ใหม่เพื่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น ซึ่งบ่งบอกอย่างชัดเจนว่าครูและบุคลากรในโรงเรียนยังไม่สามารถนำความรู้ที่มีอยู่เดิมไปเชื่อมโยงกับความรู้ใหม่ที่ต้องเรียนรู้ในปัจจุบันอย่างแท้จริง ทางโรงเรียนจึงต้องพัฒนาความรู้ความสามารถในการเชื่อมโยงความรู้ของครูและบุคลากรให้มากขึ้น

2) ด้านการมีโครงสร้างที่เหมาะสม พบว่า โรงเรียนมีการจัดโครงสร้างการมอบหมายงานและความรับผิดชอบให้ฝ่ายต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นต่ำกว่าประเด็นอื่น ๆ แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนส่วนใหญ่ยังจัดโครงสร้างของการบริหารงานในโรงเรียนยังไม่เหมาะสม ซึ่งทำให้การมอบหมายภารกิจให้กับครูและบุคลากรในโรงเรียนไม่มีความชัดเจน อาจส่งผลถึงสภาพการปฏิบัติงานที่ไม่ตรงกับภาระงานในตำแหน่งที่ได้รับการกำหนดไว้หรือการทำงานที่ซ้ำซ้อนกันมากที่สุด

3) ด้านการมีเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ พบว่า โรงเรียนจัดหาเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อนำมาใช้ในการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นต่ำสุด ซึ่งแสดงว่าโรงเรียนส่วนใหญ่ยังมีเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้และใช้ในการปฏิบัติงานของบุคลากรยังไม่เพียงพอ ทางโรงเรียนจึงควรนำประเด็นนี้ไปพิจารณาและดำเนินการเพื่อให้มีเทคโนโลยีสำหรับ การเรียนรู้และปฏิบัติงานให้เพียงพอต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

- 1) ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ ตามความคิดเห็นของคุณ
- 2) ควรมีการศึกษารูปแบบของการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ
- 3) ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้กับทักษะการบริหารจัดการองค์กรของโรงเรียนในเขตอำเภอสนมชัยเขต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กานต์สุตา มาพะศิรินันท์. (2559). *การพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ : เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- ฐิติ เรืองฤทธิ์. (2563). *ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 17. การศึกษามหาบัณฑิต*
คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ณัฐกาญจน์ สุวรรณธรา. (2567). *การวิจัยเชิงประยุกต์ทางธุรกิจ*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
สุวรรณภูมิ.
- บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว. (2559). *การวิจัยเบื้องต้น*. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม.
- วีรภัทร รักชนบท. (2564). *ศึกษาเกี่ยวกับองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา สังกัด*
สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สกล บุญสิน. (2565). *การจัดการทรัพยากรมนุษย์. ศูนย์บริหารงานวิจัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่.*
ศูนย์บริหารงานวิจัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2565). *แนวทางการดำเนินงานการเปลี่ยนผ่านใน*
บุคคลพิการสำหรับสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเข้เขต 2. (2566). *รายงานผลการนิเทศ ติดตาม*
และประเมินผลการจัดการศึกษา. จะเข้เขต 2. : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
จะเข้เขต 2.
- Krejcie & Morgan. (1970). Determining sample sizes for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30, 607–610.

Garvin. (1993). D. A. Building A Learning Organization. *Harvard Business Review*, 73(4),78–91.

Senge. (1990). *P.M. The fifth discipline: The art and Practice of the learning organization*.

New. York: Doubleday Curryency.